

ตุ๊กตาทามิมีพินน้ำมัน ช่วยลูกรักของคุณแม่มีพินดี ได้ใจ ?

นายจุมพล พรหมสาขา ณ สกลนคร นักวิชาการสาธารณสุข
ศูนย์ทันตสาธารณสุขระหว่างประเทศ เชียงใหม่

กระบวนการ “ทันตสุขศึกษา” หรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีความตระหนักเกิดการประพฤติปฏิบัติและเกิดเป็นทันตสุขนิสัยที่ดีส่งผลต่อการมีทันตสุขภาพในที่สุด “สื่อทันตสุขศึกษา” มีความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และช่วยผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ปลุกฝังทัศนคติและสร้างพฤติกรรมทันตสุขภาพให้กับกลุ่มเป้าหมายได้ง่ายขึ้น.....*ด้วยมีพื้นฐานทางการศึกษาและเป็นครูมาก่อน*

สื่อประเภท “หุ่นจำลอง” ถือเป็นสื่อที่มีผลต่อการเรียนรู้ได้ดีเป็นอันดับ 2 รองจากสื่อ “ของจริง” ที่ถือเป็นสื่ออันดับ 1 ที่มีผลต่อการเรียนรู้ได้ดีที่มีผลต่อการเรียนรู้.....*ด้วยสนใจเกี่ยวกับสื่อ ประกอบกับเป็นคนมีศิลปะชอบคิดชอบทำสื่อการเรียนการสอนเป็นทุน*

“หุ่นจำลองฟัน” หรือ “โมเดลฟัน” ที่ใช้เป็นสื่อในการให้ทันตสุขศึกษา ใช้แสดงลักษณะฟันและเหงือก ใช้สาธิต และใช้ฝึกทำความสะอาดฟัน หรือใช้สอนสาธิตการแปรงฟัน ซึ่งจะเป็นโมเดลฟันผู้ใหญ่หรือ “โมเดลฟันแท้” เป็นส่วนใหญ่ มีทั้งขนาดเท่าฟันจริงและขนาดใหญ่กว่าของจริงหลายเท่าเพื่อให้กลุ่มผู้เรียนมองเห็นได้ชัดเจน ในยุคแรกๆ เป็นโมเดลที่ทำด้วยปูนปลาสเตอร์ที่ซำรดแตกบิ่นง่ายใช้งานได้น้อยครั้ง ต่อมาพัฒนาเป็นโมเดลทำด้วยพลาสติกมีความคงทนขึ้นใช้งานได้บ่อยครั้งขึ้น แต่หาซื้อได้ยากราคาก็สูง ก็เป็นข้อจำกัดทำให้มีไม่แพร่หลาย และโมเดลพินน้ำมัน ยิ่งหายากนัก สุขศึกษาหลายคนไม่เคยพบไม่เคยเห็น.....*ด้วยมีใจอยากให้มีสิ่งดีๆ มีคุณค่า จึงเกิดความคิดอยากจะทำ*

กลุ่มเด็กปฐมวัย(0-5ปี) น่าจะมีสื่อ “โมเดลพินน้ำมัน” ใช้ประกอบการสอนสาธิตและฝึกการดูแลทำความสะอาดให้คุณแม่ คุณครูผู้ดูแลและผู้ปกครองเพื่อจะได้ทำให้กับเด็กปฐมวัย ที่ยังทำเองไม่ได้ และเป็นความโชคดีที่ได้โมเดลพินน้ำมันต้นแบบมาจากสถาบันการศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์แห่งหนึ่ง ก็ได้นำมาทำเป็นแม่แบบในการผลิตโมเดลพินน้ำมันขึ้นมาใช้ในหน่วยงานศูนย์ทันตสาธารณสุขระหว่างประเทศแห่งนี้ ซึ่งเป็นที่มีคณะผู้มาศึกษาดูงานทั้งทันตบุคลากรในประเทศและต่างประเทศ มีสื่อ นวัตกรรมหลากหลาย ใครๆ ก็ชื่นชมกับ “โมเดลพินน้ำมันแบบมือถือ” ใช้สอนสาธิตได้โดยใช้มือข้างหนึ่งถือโมเดลฟัน และมืออีกข้างใช้ชี้อธิบายหรือใช้ถือแปรงสีฟันสาธิตการแปรงฟัน มีหลายหน่วยงานทั้งราชการและท้องถิ่นที่ขอการสนับสนุนให้ประสานการผลิตให้เพราะราคาไม่แพงถูกกว่าของบริษัททำหรือขายเป็นหลายเท่า ....*ด้วยเป็นคนมีเพื่อนในวงการศิลปะและช่างต่างๆ เป็นภาคีเครือข่ายจึงสามารถสร้างผลงานออกมาได้ในระบบงานราชการมักติดขัดมีระเบียบข้อจำกัด*

ประสานการผลิตสนับสนุนมาเรื่อย ๆ จนเมื่อ 2ปีที่ผ่านมา คือ ปี 2557 ได้งานวิจัยร่วมโครงการวิจัย “พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทันตสุขภาพในคลินิกเด็กดีของ รพ.สต.และการเสริมสร้างพลังชุมชนในการสร้างเสริมทันตสุขภาพเด็กปฐมวัย” และได้ความคิดจากวิทยากรที่มาให้ความรู้และมีสื่อสอนสาธิตการดูแลสุขภาพในช่องปากเด็กปฐมวัยเป็นสื่อตุ๊กตารูปเด็กมีพินที่ทำด้วยผ้า น่าสนใจแต่ราคาแพงหลายพันบาท กำลังกายซื้อหาจะเป็นไปได้ยาก ก็เลยเกิดความคิดว่า ไหน ๆเราก็ผลิตโมเดลพินน้ำมันมือถือมาก่อนอยู่แล้ว นำทำการปรับรูปแบบ ขนาดเพื่อจะนำมาผสมผสานประกอบเข้ากับตุ๊กตาอะไรก็ได้ที่จะเหมาะสมและมีขายทั่วไปในท้องตลาด ราคาก็จะได้ถูกลงหน่วยงานที่สนใจก็จะซื้อเพิ่มจำนวน งานก็จะได้ขยายไปได้.....*ทุกคนทุกสายงานได้ฟังพากัน พัฒนาไปด้วยกันแล้วจะเกิดสิ่งดีๆ จะได้มีกันและกัน*

ตุ๊กตาที่มีขายทั่วไปราคาไม่แพง ยิ่งซื้อช่วงมีลดราคาก็จะดีของดูดีมีแบบ มีหลายรูปแบบ แต่ที่สำคัญอยู่ที่การออกแบบชุดปากมีพินน้ำมันแบบสำเร็จพร้อมที่จะประกอบเข้ากับตุ๊กตาได้ง่าย ๆ โดยอาศัยการเย็บริมฝีปาก และตุ๊กตาที่เหมาะสมที่ประกอบพินเข้าไปแล้วดูดีและมีขนาดเหมาะสมคล้ายเด็กปฐมวัยที่สุดคือ ตุ๊กตาทามิ มีหลากหลายสี เช่น สีขาว สีแดง สีครีม และหมีสีน้ำตาลเป็นที่นิยมมีอดสั่งทำมากที่สุดซึ่งส่วนใหญ่นำไปใช้เป็นสื่อประกอบการสอน การสาธิต การฝึกให้กับคุณแม่ คุณครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองเด็ก และเป็นการสร้างความคุ้นเคยปลุกฝังการดูแลฟันให้กับเด็กปฐมวัยที่จะก้าวสู่วัยต่างๆ ต่อไป

.....ด้วยจะไม่สงวนลิขสิทธิ์ เพราะสิ่งดี ๆ น่าจะมีการขยายได้ด้วยตัวของตัวเอง

ภูมิใจกับผลงานสื่อ นวัตกรรมที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยได้มีทันตสุขภาพดี ผ่านสื่อตุ๊กตาหมีมีฟันน้ำนม ที่คุณแม่ คุณครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองเด็กได้สัมผัสจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยกระบวนการทันตสุขศึกษา ในฐานะผู้ผลิตผลงานสื่อ นวัตกรรมและทีมงานทุกคนพร้อมที่จะสนับสนุนและร่วมกันทำในสิ่งดี ๆ ให้เด็กปฐมวัยในเบื้องต้นนี้ก่อน จะเป็นประชาชนกลุ่มวัยอื่นๆ ต่อไป.....ขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้ ที่จะให้โอกาส ที่จะป็นขวัญและกำลังใจต่อไป

สื่อ : หุ่นจำลองสภาพในช่องปาก และฟันน้ำนม

แสดงสภาพในช่องปาก

อ้าปากได้ หุบปากได้

แสดงการบดเคี้ยว

สาธิตการแปรงฟัน

สาธิตการใช้ไหมขัดฟัน

สาธิตการเช็ดฟัน

น้อง.. "หมีบราวน์" ...ครับ

นำไปประกอบกับตุ๊กตาได้

น้องหมี ขอคุณแม่

ทำความสะอาดในช่องปากให้

ราคาเฉพาะฟันน้ำนมชุดละ 800 บาท ราคาพร้อมตุ๊กตาหมีบราวน์ 1,200 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)
ติดต่อ คุณจุมพล หันตะ ระหว่างประเทศ จ. เชียงใหม่ โทร. 086-7284490